٧. إِسمُ المُضَافِ

Yusuf İslam Dağdelen

AMEL ŞARTLARI

1.) TENVİN VEYA TENVİNİN NAİBLERİNDEN SOYUTLANACAK

tenvin düştü.

غُلَامٌ > زَيْدٌ 》 غُلَامُ زَيْدٍ

ن

كِتَابٌ / كِتَابَانِ > زَيْدٌ 》 كِتَابَا *ن düştü.* زَيْدٍ

ن

مَدَرِّسٌ / مُدَرِّسُون > الحَدِيثُ 》 مُدَرِّسُوا *ن düştü.* الحَدِيثِ

NOT: Tesniye ve cemi müzekker nunları, müfreddeki tenvinden bedeldir.

2.) UMUM-HUSUS NOKTASINDA MUZAFI İLEYHE MUSAVİ (EŞİT) OLMAYACAK

izafet olmaz ✗

اَسَدٌ > لَيْثٍ 》 اَسَدُ لَيْثٍ

fertleri musavi

izafet olmaz ✗

عُمَرُ > اَبُو حَفْصٍ 》 عُمَرُ اَبِي حَفْصٍ

fertleri musavi

3.) MUZAF, MUZAFI İLEYH'TEN DAHA HUSUSİ OLMAYACAK

اِنْسَانُ الحَيْوَانِ

muzaf (hususi) — *muzafun ileyh (umumi)*

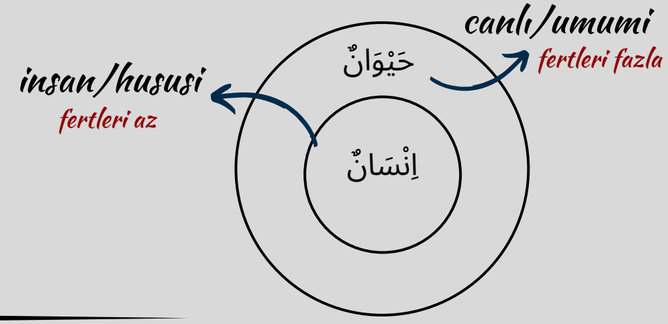

HÜLASA: Muzaf hususi, muzafun ileyh umumi olursa veya umum-husus noktasında birbirlerine müsavi olursa izafet olmaz.

Daha hususi: Her yönden fertleri az
Daha umumi: Her yönden fertleri daha çok

2

NOT: Sıfat ile kastedilen: İsmi fail, ismi meful, sıfatı müşebbehe gibi müştaklardır.

٧. إِسمُ المُضَافِ

Yusuf İslam Dağdelen

İZAFETİN KISIMLARI

MANEVİ İZAFET

- Muzaf sıfat olmaz veya
- Sıfat olurda mamulüne izafe olmaz ise izafet manevi izafettir.

زَيْدٌ ضَارِبٌ عَمْرًا أَمْسِ

mamulü değil (izafe durumu manevi izafet olur) hal-istikbal manasında olmalı şartı olmadığından.

manevi izafet ✓ — ضَارِبُ عَمْرٍ أَمْسِ — muzaf (sıfat)

manevi izafet ✓ — بَابُ الصَّفِ — muzaf (sıfat değil)

manevi izafet ✓ — غُلَامُ زَيْدٍ — muzaf (sıfat değil)

ŞARTI:

- Marifelikten soyutlanmalı, nekira olmalıdır.

izafet olmaz ✗ — الغُلَامُ زَيْدٍ

Zira marife gelirse, tekrardan izafet ile marife kılınmasına gerek kalmamıştır.

NEVİLERİ

- Şayet muzafun ileyh, muzafı kapsayan cins ise مِنْ manasındadır.

خَاتَمُ فِضَّةٍ (مِنْ)

- Şayet muzafun ileyh, muzafa zarf olursa في manasındadır.

عِذَابُ القَبْرِ (في)

- İkiside değilse الام manasındadır.

غُلَامُ رَجُلٍ — رَأْسُ عَمْرٍو

NOT: İzafeti lafziyyelerinin ekseri الام manasındadır.

MANALARI

- Marifelik (Tarif):

Marifeye izafe edilirse marifelik kazanır.

غُلَامُ زَيْدٍ

- Hususilik (Tahsis):

Nekiraya izafe edilirse tahsislik kazanır.

غُلَامُ رَجُلٍ

LAFZİ İZAFET

- Muzaf, mamulüne izafe edilmiş bir sıfat ise izafet lafzi izafettir.

زَيْدٌ ضَارِبُ عَمْرٍ — lafzi izafet ✓ — muzaf (sıfat)

زَيْدٌ ضَارِبٌ عَمْرًا — mamulü

- Lafzi izafet, lafızda tahfiflik ifade eder. Üç türlü tahfif vardır:

1.) TENVİNİN HAZFİ

ضَارِبٌ > زَيْدٌ ﴿ ضَارِبُ زَيْدٍ (tenvin düştü.)

2.) ن 'NUN HAZFİ

ضَارِبَانِ > زَيْدٌ ﴿ ضَارِبَا زَيْدٍ (ن düştü.)

ضَارِبُونَ > زَيْدٌ ﴿ ضَارِبُوا زَيْدٍ (ن düştü.)

3.) ZAMİRİN HAZFİ

حَسَنٌ > وَجْهُهُ ﴿ حَسَنُ الوَجْهِ (zamir düştü.)

مَعْمُورٌ > دَارُهُ ﴿ مَعْمُورُ الدَّارِ (zamir düştü.)

NOT: 1.) الضَّارِبُ زَيْدٍ şeklindeki izafet caiz değildir. Zira tahfif yoktur.
2.) الضَّارِبُ الرَّجُلِ izafetini ise caiz görülen الحَسَنُ الوَجْهِ 'ye kıyasla caiz görmüşlerdir.